

4. Яворович Т. Стереотип "Джеймса Бонда" або чому мовчать про насильство над чоловіками. *Суспільне новини*. 2021. URL: <https://suspilne.media/148197-stereotip-dzejmsa-bonda-abo-comu-movcat-pro-nasilstvo-nad-colovikami-poasnie-ekspertka/> (дата звернення: 05.04.2023).

5. Mouthaan, Solange. Sexual violence against men and international law – criminalising the unmentionable. *International Criminal Law Review (Brill)* 13 (3): 665–695. doi:10.1163/15718123-01303004. 2013. URL: https://brill.com/view/journals/icla/13/3/article-p665_4.xml (дата звернення: 08.04.2023).

6. Булавін Д. ПРО насильство над чоловіками: прояви та протидія. *Pravokator*. 2021. URL: <https://pravokator.club/news/pro-nasylstvo-nad-cholovikamy-proyavy-ta-protydiya/> (дата звернення: 08.04.2023).

Одержано 09.04.2023

Віталіна Віталіївна ФЕДОРОВА,

курсантка 1 курсу навчально-наукового інституту № 3
Національної академії внутрішніх справ

КРИЗОВІ ПЕРЕМОВИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Обов'язковим елементом професійної діяльності поліцейських є професійне спілкування.

Перемови із правопорушниками входять до системи заходів, спрямованих на попередження, розкриття та розслідування правопорушень, та є складовою частиною тактичних операцій в криміналістичній, оперативно-розшуковій та кримінально-процесуальній діяльності [4; с. 5]. Перемови виступають альтернативою силовим засобам вирішення конфліктних ситуацій.

Перемови з правопорушниками в кризових ситуаціях (кризові перемови) стали поширеним явищем та характерною рисою сучасного суспільства.

З 2016 року розпочали підготовку фахівців-перемовників у Національній поліції України. Саме тоді з'явилася поліція діалогу, яка з 2019 року запрацювала у блоці поліції превенції в усіх областях України.

Згідно з наказом Національної поліції України від 26.03.2021 № 244 було оголошено конкурсний відбір на посади кризових

перемовників поліції. Даний конкурс був відкритий для поліцейських середнього складу поліції, які мають вищу освіту освітнього ступеня магістр (спеціаліст) та досвід практичної роботи у правоохоронних органах не менше одного року, вільно володіють українською мовою. Опис вакансії містив перелік бажаних якостей та навичок кандидатів та перелік їх основних службових обов'язків. Для поліцейських-кризових перемовників було передбачено три вакансії в апараті Національної поліції, та по три вакансії у Головних управліннях НПУ в областях та м. Києві.

На відміну від поліцейських відділів (секторів) превентивної комунікації (поліції діалогу), які здійснюють превентивну комунікацію з учасниками масових заходів та мирних зібрань з метою попередження вчинення ними порушень громадського порядку та уникнення силового розв'язання конфлікту, кризові перемовники поліції повинні виконувати такі службові обов'язки:

– вести перемови під час проведення спеціальних операцій, пов'язаних із захопленням заручників, викраденням людей, погрозами вчинення збройних нападів, убивствами, вибухами, підпалами, масовими отруєннями, активною протидією злочинцями заходам з їх затримання тощо. У цьому випадку кризові перемовники поліції будуть вести перемови із особами, які розшукуються, установлюються, підлягають затриманню (мета таких перемов – зміна поведінки цих осіб, відмова від вчинення злочинів, добровільна здача, звільнення заручників). Кризові перемови будуть відбуватися в ході проведення спеціальних поліцейських операцій «Сирена», «Заручник», «Грім»;

– вести перемови у випадках, пов'язаних із спробами вчинення суїциду.

Кризові перемовники поліції будуть вести перемови з потенційним суїцидентом (мета таких перемовин – запобігання вчиненню ним самогубства).

Оголошений конкурсний відбір на посади кризових перемовників поліції не мав обмежень щодо статті, однак здебільшого співробітники «бачать» у ролі перемовників жінок. Відповідно до результатів опитування працівників сектору безпеки України, проведеного у 2021 році, схвалюють колеґ-жінок у ролі перемовників 90,1% чоловічої статі та 94,4% жіночої статі [6].

Науковці вважають, що професійно-психологічна підготовка кризових перемовників поліції повинна включати: а) професійне навчання за базовою та спеціалізованою програмами підготовки; б) короткострокове навчання (курси, тренінги, командно-штабні та

тактико-спеціальні навчання тощо); в) підвищення кваліфікації на базі закладів вищої освіти МВС України. Обов'язково професійна підготовка кризових перемовників повинна відповідати міжнародним стандартам [1; 2].

Проведення спеціальної професійно-психологічної підготовки поліцейських, які здійснюють перемовний процес у ситуаціях, пов'язаних із захопленнями заручників, повинно включати дві групи методів підготовки й ведення перемов: 1) методи особистісної психологічної підготовки (для формування психологічної готовності до перемов); 2) організаційні методи (для оволодіння організаційними формами підготовки та проведення перемов) [5].

Важливим є врахування зарубіжного досвіду у підготовці кризових перемовників поліції. Для цього необхідно адаптувати програми підготовки професійних перемовників поліції, які запроваджені у розвинених країнах США та Європи, та використовувати у підготовці кризових перемовників Національної поліції України [3].

Отже, вищезазначене свідчить про важливість фахової підготовки кризових перемовників поліції.

Список бібліографічних посилань

1. Андросюк В. Г., Захаренко Л. М. Перемовини у професійній діяльності поліцейських. *Актуальні проблеми психологічного забезпечення службової діяльності працівників правоохоронних органів* : тези доп. II Міжнар. наук.-практ. конфер. (м. Київ, 28 жовт. 2021 р.). Київ : ДНДІ МВС України, 2021. С. 89-91. URL : <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/21307>

2. Андросюк В. Г., Захаренко Л. М. Формування професійно важливих якостей перемовників Національної поліції. *Інтеграція теорії в практику: проблеми, пошуки, перспективи* : мат-ли міжнар. наук.-практ. конфер. (м. Чернігів, 05 лист. 2021р.) / гол. ред. О. М. Тогочинський. Чернігів : Академія Держ. пенітенц. служби, 2021. С. 18-22. URL : https://academysps.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/INTEGRACIJa-TEORII-U-PRAKTIKU-5_11_2021.pdf

3. Бурангулов А. В. Підготовка професійних перемовників: зарубіжний досвід та його впровадження в Україні. *Службова-бойова підготовка як основа професійної діяльності поліцейських* : мат-ли міжнар. наук.-практ. кругл. столу (м. Одеса, 30 лист. 2022 р.). Одеса : Одес. держ. ун-т внутр. справ, 2022. С. 19-22. URL : <http://dspace.oduvs.edu.ua/handle/123456789/3994>

4. Захаренко Л. М., Давидова О. В. Психотехнології ведення перемовин із правопорушниками: метод. рекомендації / за заг. ред.

О. І. Мотляха. Київ, 2020. 69 с. URL : <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/18590>

5. Матієнко Т. В. Психологічні засади ведення переговорів поліцейськими в екстремальних умовах служби. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2020. № 1 (67). Т. 2. С. 187-192. DOI : <https://doi.org/10.32840/1813-338X-2020.1-2.30>

6. Сучасний стан та детермінанти гендерних проблем в секторі безпеки України : аналіт. звіт / за заг. ред. С. С. Чернявського. Київ : Нац. академія внутр. справ, 2021. 170 с.

Одержано 21.04.2023

Маргарита Сергіївна ФОШИНА,

курсантка навчальної групи Ф1-106

Харківського національного університету в внутрішніх справах

ПЕРВИННА НОРМА ПРАВА ТА ПЕРВИННЕ ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

У юриспруденції категорія «норма» вказує на те, що якась дія або навпаки бездіяльність має бути здійснена або простіше кажучи, що людина повинна поводитися певним чином. Якщо одна людина висловлює волю, щоб інша діяла певним чином, якщо вона наказує, дозволяє або уповноважує іншого діяти таким чином, то зміст її акта може бути описаний не за допомогою висловлювання про те, що інша буде так чинити, а за допомогою висловлювання про те, що інша особа має так чинити, так найчастіше і відбувається. Навіть у повсякденному спілкуванні ми можемо помітити, як проявляється первинна норма. Наприклад, вираз і нав'язування у розмові своєї волі іншому без вагомих юридичних та правових підстав. Найчастіше такий вираз ґрунтується на особистому досвіді виступаючого, світогляді, страху та присутніх ярликах нав'язаних самим суспільством через індивідуальні норми кожного з членів цього ж суспільства.

Коли мова йде про те, що об'єктивно дійсна норма вказує людині поводитися певним чином, це означає, що така поведінка для неї є обов'язковою. Якщо людина поводитьсь так, як приписує норма, вона виконує свій обов'язок, дотримується норми; якщо ж він поводитьсь протилежним чином, то «порушує» норму або — що те саме — свій обов'язок.

Норма є головним важелем, завдяки якому здійснюється правове регулювання, але так само ми можемо помітити що норму